

ململاتی نه پراوه له گه ل زمان ..
نه مانه سدهای زنگه که دهده نه وه ،
که سپیده ده مان به و پری ناز و وقاره وه
شیر له خوی په مبهیی جیاده کاته وه ..

(پدی) یهک گولتیکی سپیبه به دامینی چیا وه ..
ناستانه یه کی دی نه ما .. قولنگی فرهادی بز بخهینه سه رمل
لهو باسکوه بز نهو باسک ..
پتگاگان داخراون .. پارهو زه نه که ،
زور قاسیدی به رازه کانیانه وه قوت داوه ..
نه شکی خوتین
به سه راپای سرووشتی به سته زمان دیته خوارئ ..
نه کگیریه کوره هه لایسا وه کانی شیر
ناسنی ساردیان پی خوار بکرتیه وه ..

مه نه فینست

ساوی شیر نه پتیه ته لیسما و یه که ی پتیه ،
له شیر ناسمان گه پتر و له ساته کانی خه م په رۆشتر ..
که پزئی له پزژان ، خوتندن ونووسینیان به کوله گه کانی که رامه تی مرۆژ
چواند ، خورایی نه بوو ..

سرووشیک بوو به ناراسته ی هه لگه ران بهو ساوه ، به نه پتیه کان ..
نهو ناههنگه ته نیایانه ی خود له خودی گتیا وه ته وه ..
زه ما وندی گه شینییبه ، به که ژاوه یه کی خه مبار به رتیه ده چیت ..
کۆرمان به نه زمونی ، هه میشه له نه زمون مایه وه دا گه رمه ..

وهه با ناوه زتیه کان به ته قیتینه وه ..
کئی نالی پرومان تیناکه ن و نه ندازه ی خه ونه کافان ناگرن و
ده رگای لاپرسه نیمان بز ناکه نه وه ..
هه مو نه پتیه ناشکراکان ، له گه ل کردنه وه ی نهو ده رگایه
(با) یان لی ده داو ده ره وشیتیه وه ..

نه گه ر ویستت نیگایه کت له ساوی شیر بز بیت
ده خوازئ به (با) بدره وشیتیه وه ..

رتگای هات و نه هات ..
شکانه وه ی هزر .. هه لپه ی تیه لیتانه وه ..
پاکردن به ره و ژیان ، به ره و سه ودای لافایی و
پیشه سازی حوسن و جه مال ..
نالوده بوونی تاسه ..

به هارتيكي پوشته بوو...
درهخت گه لايان هه لوه راند.
ئه ستيه له هه وران نقوم بوون.
به لام ناخ... كليلي عومريان شكاندين
چه خماخه ي نه وايان به زريان سپارد...
به م جوړه،
(مهرگ) يش جياوازي تتيكه وت!!

بروانه! لئومان به لئوي بوركانه وه ناوه،
قاسيدي هه تاو يش له قاميشه لاني سوزدا
ئاوازي جادوو گه راني تاريكي ده چري...

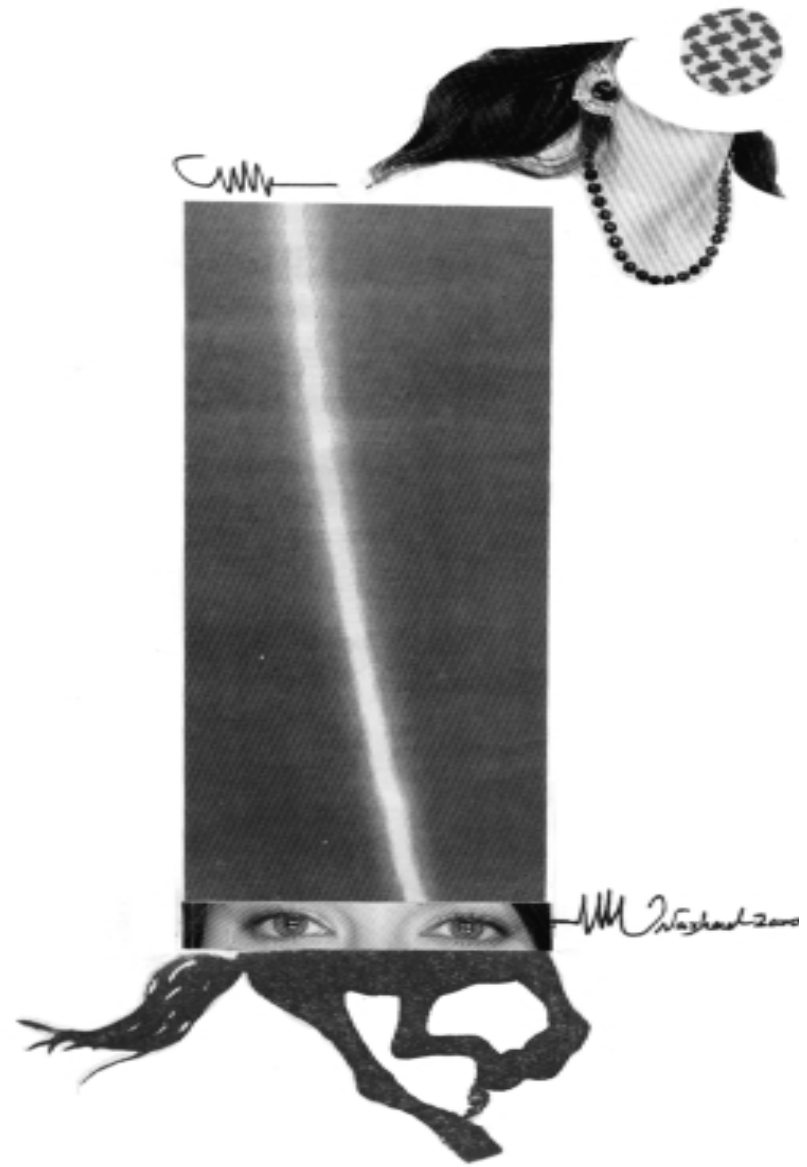
به خته وهر بوون ئه وانهي رو يشتن
به خته وهر بوون ئه وانهي نو پزيان بو ئاينده ي به فر ده كرد...
به خته وهر بوون...

ئه وانهي (با)يان له چاو كرد و
دليان له باران پر كرد بوو
به سهر پردي - نو هه شت شه ش - دا په رينه وه
به خته وهر بوون..

خه ونك له نيوه رو دا

ئه و به ره له هه بي و نه بي چييه؟
ئاوازي جادوو گه راني تاريكي
به ئيمه لي نه درا...
به فر!
له دهره وه ي بازنه ي وهرزه كاندا
چروي دهر كرد بوو..
پرو بار
پيريه تي يوتويي اي له كول نابوو،
به نه زمي كولانه وه ي برينه كانمان
دولا و دول دهات...

پروفايد ڪۆمفۆرت، بادهى نه شته به خوش ..
 شازادهى كسپه دار،
 له بهر ره شمالي له عنه تيبى شيعردا،
 كينه وهر
 له شه قامى گريان
 له جوغرافياى داخراو ..
 له دلى سهر تيشه،
 سه مفضولياى ناگرى
 كه نار و كه نار
 بنار و بنار
 ئاسمان و ئاسمان
 هه لده فراند...
 به دغه كى،
 ته نى له رزوكى
 بو بروسكه ناكاته وه...
 ئيتر به سه رچوون،
 ساته كانى نمايشى پاكيزه بى به سه رچوون...

لټيم دياره... با پروات
گهردوونټيكي سوزاني،
له سوتند و شادي و
خه م و درؤدا هه لکيشراو...
با پروات
مؤميكي هه لایساو
به سهر په نجه کانيپيه وه دزه دهکا،
ته ليسي کازيوه به...
شه فقه قی رسکان...
دهنگه کان پچرپچر
باران پچرپچر
زيندانه کانی ناخ ده کوتی...

ئه ستيره پؤل پؤل رایان کرد
تیبیا ندا بوو
له لهزه تی جهسته ی شه لالدا ده توانه وه،
تاک تاکیش
به سهر په خشی ئومیده وه ما بوونه وه
دهرژانه گیرفانه زله کانی ئایدیؤلؤژیا...
ئه و به ره له هه بی و نه بی چیبیه ؟
ئه به دیبه ت...
کویرایی میژوو...
ته کنیکی دانه پین...
گۆزه یه کی خه ت خه تی سۆمه ر و
شه قامی به ژاوه ژاوی
مه یخانه کانی (ئور) ده رچوو...

رۆژگار
به تراکسوتییکی بریقه داره وه
له باخچه ئەفسانه بیه کانی شه ودا
ده خولیتته وه...
له گهڵ ئەوه شدا!
خه نجه ریک نه پشکوی
چرۆیه ک دانه وه شینرا...
ئهی رووباری سه رشیت،
رووباری پیریه تی یۆتوییا
ئهی ترسی نزیک،
کویرایی با
له دوورگی شه خته را
ده تکهم به کۆلاره به ک...
دوور دوور
بهرز بهرز هه لته دهم
تا له چاوی هه مووانت ون ده کم..

نیسانی 2001

ئهی خودای تاک و ته نیا
ته نیا
ته نیا
ئیمه سوخته ی ئەو هه له ته بین
له خاکی له عنه تیبی شیعر،
نه سیپاره به کمان پییه
نه تیشوویه ک...

بيدهنگيهك
له شهري ناوخزي گوله كاني كه نار
ده زرنگيته وه .
شهوقي شاربه ده ر . .
هه تاوي شه شده ر ليگير او ،
بالتويزي رووباره يه كگرتووه كاني به هه شت
له مهمله كه تي قورينگان

پايز بي و به نجه رت به سه ر گولي قورينگان برهاتي

وشه لتيوي بريندار كردم
جوانيه كي فيلاوي .. گه چلاو ..
بو سه ي چرا كزه كاني ريگا
له غه ريبيدا ، دوور له ليتوان
پياله ي پري لي رزاندم ...

پایز بی و په نجه رته
به سه ر گۆلی قورینگان پروانی
سۆزو سه نگدلی پیکه وه ده بیینی ..
ده توانی شنه ی نهرم بیپوشی
گیرفانت له شه ونم پر بکه ی ..
له گه ل خه مه کانت کۆبیه وه
باس له بارودوخ و پیشهاته هه نووکه بییه کان بکه ن.
هه ر ئیمیلکت بوئ
به گه ر دنی قورینگانی بنیری ..

.....
.....
.....

بلێسه ی ئەشکه و ته کانی سرووش
نه پنی کوزانه وه هه لبوونیان هینا ..
حکوومه تی عیشقیان دامه زراند ..
وه لی داخ سروودی ته مه ن
له گه ل تاوه بارانی کدا رۆبی ..
په نجه ره ی عومر له ده ره وه ی گۆشه کانی سۆز
به سه ر چاوه پروانی ئەزه لیبی نیشتمانه که مدا ده پروانی .

.....
.....
.....

ياسهوانهكانى ناخ

په يژه يه ك له گول بۆ هه ور...
له هۆميرۆسه وه
هه مان تارمايى وهه مان وههم:
سه ماى درك
ليواره به تهنه نه كاني پرسيار
كه لله پريى، كه پروو...
سه رى په ته كان له فرين ده چن...
ئاسۆ له پروتۆكۆليكى قه دكراو
له ته قسيكى ئابروبه ر.

وههميكي چه ند خو شه
مرۆقى دل هه لا هه لا
هه موو جيهان
له قه رتاله يه كدا كۆيكه يه وه..
شيره ي هيدمه بوونه..
به خششى ژاله.
له كesh و هه واي تاريكستان
له خو شه ويستيه ك ده چن
هه چ حكوومه تيك داني پيدا نانن
هه چ فراكسيونتيكى په رله مان پشتگيري لى ناكا
هه ميشه ون
هه ميشه ته نيا
هه ميشه بين وينه.

تشريني يه كهم/2002

گوئی شار به وتاران بریندار
مردن له ژبان خوشتتر نه بوو...
مۆریک بوگوشه گیری،
بو زمان پزان،
بوسۆز...
گۆر له خهونیک دهچی سپی
سپی وهک که فاوی سابوون
ویتهی (خود) یکی سهه به ته م...
چاوی شار به وتاران سووتاو
ههور به مشتت خۆل
بهری ئاسمانانی نه گرت...

(ئهوانه، رۆیشتن
ئاسووده له سپیده ئاژاوه
ئاسووده له چاوه روانی...
نهینیبیان بو ئیمه چی نه هیشت...
دیاهیان به سه رابی
برست و په ندگویی و پیرۆزگری هیئا...
ئهوانه رۆیشتن
له بیسه لانی (ئا) و (نا) وه،
ئاسووده له سپیده ئاژاوه
ئاسووده له چاوه روانی
بۆی ده رچوون...)

(تۆنلۈكى تارىك بوو
ئەو گىيانبە تالۋىيە لە ئالوودەبى زىياترى تىدا نەبوو
مۆتەكەبەكى پىر، كانگەى شەيتاننەپن
شەشدرى لى گرتبووین...
ئەى شارى گۆر!
كە دلتىا و ئاسوودە لە رەھايى ئاكامەكانەوہ
پى لەسەر پى تىلاكت لى خوار کردووہ...
ئەى جەستەى تاجە خلۆر كراوہكان!
پىالەو سەنگدلى و مەبخانەش
بۆ دەرەوہى خەونەكانمان تووردان...
ئىستا تارمايىبەكى ئاوابوو و
ئەستىرەبەكى نووستووین...
ئىستا لەخاللىك دەچىن
تا لەبەر ژمارەبەكمان دانەنن ناخوتندرىنەوہ...)

ئىنجانەبەك لە كلىل
شۆرشىك لەشەرم
شەو نەبەيشت قىزم لە سەردا بروئ...
شەو نەبەيشت من و خۆم
بەكتىر بىرئىنەوہ...
شەو نەبەيشت گويمان لە فرمىسك
چاومان لە دەنگ بى...

شارا چ شارا؟
زه مانتيكى زور كوليتهى له زه هردا كرده قبيله
كوليتهى كرده ده زگاي بيير كرده وه له مردن...
شارا چ شارا
جوگه و رووباره كانى له چوارچيويه ده گرت...

شارا چ شارا
سروودتيكى ده گمهن
كوورهى نوور...
شارا چ شارا، به خوئى ده چوو...
گه نجينهى كه ژاوه
گولتيكى رهنگ هه لايساوى باخچهى خوا
نيشتما نتيك پر به هه ناسه...
له زه ماوه ندى شه خته دا
چوو ده دست نه وانهى
ريگايان بو نه ده چوو وه بانه...

داد ئه‌ی شاری گۆر
که دَلنیا و ئاسووده
له ره‌هایی ئاکامه‌کانه‌وه
پێ له سه‌ر پێ
تیلاکت لی خوار کردووه...
به‌هاریک له شیتی
شیعری به‌قه‌سیده‌مانه‌وه نه‌هیشته...
داد...داد...
داد... ئه‌ی شاری گۆر
بالایه‌ک له‌کینه
کیۆتیک له‌پۆستال
دالانیک له‌خونکاری
شایان بوو بدره‌وشینه‌وه؟

زستانیک له‌په‌مۆ
کرمی روونا‌هیخۆری
له‌جه‌سته‌ی دنیا به‌رداوه...
کازبوه
سپیده
نیوه‌رۆ وئیواره‌یان پێ نه‌هیشته...

ئەوانەى رۆيشتن
ئاسوودە لە سەرى پەتەكان
وەك بەرپابوونەوەى پەپوولە
يا گوى بۆ مۆزارت رادىران
لە حەقىقەتى سىبەرە كزەكاندا
دەيانويست بە ماچ
دەمى ئۆپوزىسيونى ئەقن بگرن.

ئیتتر تهواو ئه‌ی چاوی پاسه‌وان
چیرۆکی سیبهر لیڤه‌دا ته‌واو بوو...
گریکان
له هپدمه‌ی هه‌رزه‌یی و په‌یمان‌شکینیدا
لیڤه‌دا کرانه‌وه
لیڤه‌دا...
ئه‌ی چاوی پاسه‌وان...

شوباتی/ 1998

بۆشاییه‌ک له پری
جبه‌خانه‌یه‌ک له ئاشتی

رینگه‌ بوو ده‌پۆبی
نه‌ک قاچه‌کانی من
مانگ بوو دیار بوو
نه‌ک په‌نجه‌ی من...
ئه‌و داوه‌ی سیبهری ده‌کرد
شین نه‌بووه‌وه...
ئه‌و پاژنه‌ی شوپنه‌واریان ده‌رکه‌وتیوو
پاژنه‌ی بۆزه‌ جه‌نگاوه‌ره‌کان بوون
دیلبان له مه‌زرای ئه‌جندان
به‌په‌تی په‌شمین ده‌خنکاند...

چرايه ك له حوسنى تو هه لېبوه
بوونه وه رېكى بې سهره تا و بې كو تايى ،
نه له خوا ده ترسى ،
نه شهرم له ئاده ميان ده كا
به بهرچاوى با
به بهرچاوى به فر
به بهرچاوى باران
راوى په پوولان دهنى...
بوونه وه رېكى بې سهره تا و بې كو تايى
نه له خوا ده ترسى ،
نه شهرم له ئاده ميان ده كا...

ئاينده ياي

چرايه ك له حوسنى تو هه لېبوه
ويته ي رېژنه ي گريانى جودايى...
وهك خه مى نيشتمانى دوور...

سيبه رى كز...موسيقاي ناخ
بيدارى هه مېشه بيدار
ده لىي سېوه دىرېنه كاني با پيرمن
به سهر كه لارى ميژوودا ،
به و تاله قزانه نووساون
به شه ويا ده له رېنه وه...

چرايهك له حوسنى تۆهه لَبووه
هه موو قه له مه كان تىكه لَبوون...
هه موو خه نجه ره كان، شمشيره كان
تىكه لَبوون.
نىگكان رووه و ژوور
سه ره داوه كان پچراو...
چيا،
نىشتمانى پايز،
دوا تالى شهفه ق دالدهى نه داين!
رووبار بو سه مای دركاوى
ئوتووى كراسه كهى تىك نه دا...!!

چرايهك له حوسنى تۆهه لَبووه
خه م نزيك و نىشتمان دوور...
ته م له دلاوايى چاوى ريگا
به ره و دۆزه خى تاريكى،
يا فيردۆسى نوور بچى؟
من به كویدا برۆم؟

ئاسمان كویر
ئاسمان لال

من به كویدا برۆم؟
له و هه موو سيبه ره
كام سيبه ره هى خۆمه؟

چرايهك له حوسنى تۆهه لىبوه
ئاراستهكان له نووكهوه بهره و نىگا
نىگا...
جى پى به سه ر فه ر شى ئومىده وه پيه
نىگا
تامى پرته قالىك ده دا
كه له چاودا وهك هه تا وىك وايه...
نىگا
له به ره به ياندا خه و ده بىاته وه...

ئاسمان كوئىر
ئاسمان لال
ئاسمان كه ر
من به كوئىدا برۆم
له و هه موو سىبه ره
كام سىبه ر هى خو مه ؟

مانگ،
بیداری همه‌میشه بیدار
چ په‌یوه‌ندی به سیتویک هه‌یه
سیتویک هه‌موو دنیا توور ددها
پاشان کۆی ده‌کاته‌وه...
مانگ،
چ په‌یوه‌ندی به‌وه هه‌یه
پایز له شاخ بووه یا له شار
خه‌باتی ژئیرزه‌مینی هه‌بووه یان نا؟
مانگ
چ په‌یوه‌ندی
به‌و بروسکه گه‌رمانه‌وه هه‌یه
هه‌میشه له باتی نان وده‌رمان
له هاوارمانه‌وه هاتوون...

چرایه‌ک له حوسنی توّه له‌بووه
شار تینوو... کولافه
شه‌قام له وهرزی نمه‌کگیریدا
هارمۆنیای خاکه‌شین و میترگی ترس...
برینه‌کان له‌وه‌یان زیاتر پێ نه‌ده‌کرا

ئەى ھەورى نزيك،
 گەوھەرى روناھى!
 ئەى خانە خوتى ميوآننەوازی مەرگ!
 سوپاكان بېرەدا رۆيشتن...
 جوانيەك
 ھېشتا شوتنەواری مابوو
 لەم رېنگايەدا درايە بەر نيزان...
 زامەكان وەكو خۆيان لى ھاتەوہ!!
 ھەورى نزيك،
 گەوھەرى روناھى
 خانە خوتى ميوآننەوازی مەرگ!

خۆر ئاوا نەببوو
ئېيمە بووین لە جوانی تیر بووین...
ئېيمە بووین رۆژگارمان تا داچۆر خواردەوه
خۆر ئاوا نەببوو...
هه‌وری نزیك، گه‌وهه‌ری روناھی
له‌و ساوه،
زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌ك،
له‌ قوولایی برینه‌كانه‌وه هاتووه
خه‌نجهرێك
له‌ گه‌ل هه‌لكردنی باهۆزدا هه‌لكیشراوه...
په‌یژه‌ی ئومێد،
به‌ ئاوازه‌ كپ كراوه‌كان،
به‌ مۆسیقای ناخه‌وه

شكۆمان به‌ ساتتێکی فریندا
بۆیه‌ له‌ ژاله‌مان زیاتر نه‌دی،
چاومان لێ داگری
پیاڵه‌مان لێوان لێوكا...
به‌م جۆره‌ ئیتر پێداهاتین
دره‌خته‌كانمان یه‌ك یه‌ك برین
تا له‌ چاومان روانه‌وه...
(نوور)مان به‌ شه‌وی ده‌یجووور سپارد
هه‌وری نزیك، گه‌وهه‌ری روناھی
خانه‌ خویی میوانه‌وازی مه‌رگ...

چرايه ك له حوسنى تۆ هه لىبوه
سپىده ده مان
گوله ميخه ك ،
داره به نه كاني پال پارده
به سه ماي نه فسووناوى
شازاده له خه وه لده ستان...
شار تينوو... كولا فه
شه قام له وه رزى نه ك گيريدا
هار مونيى خاكه شين و ميترگى ترس...

له و ساوه ،
چرايه ك له حوسنى تۆ هه لىبوه
له رىبوره سمى خويشاندا نيكي ئاشتيانه دا
جانتاي ده ستمى پر له شه وق كر دووه
چاو چاو
چ شه وقىكي رهش و جوانه
له دلّه بۆشه كان ده دره وشيته وه...؟
چاو چاو چ شه وقىكي بي ترس و گومانه
له لىتوه به باره كاندا نوقم ده بي...

بەرەبەیانیک دە گەپان مێژوو بکرن

له کەش و ههوايه کي ديموکراسيدا:
ماله که مان سه ره شه شي مالان بوو...
کتیبه خانه نووستوو که م،
خوینی بێ کۆلسترۆل و بێ گيروگرفت.
له به ره به يانیکي گوناها باردا
مانگیکي شکاوه
به سه ره ده م و چاوه لۆچه کانداه پرژي
که ده گه پان مێژوو بکرن...

من رویشتم!
سه رم له تاريخه بازاری ئاشنایاندا به جی هیشت
دامه وه کۆلانه خۆله مېشیه کانی ئه کبادان
ئه فسووس
نه که ژاوه ی سولتانم دی
نه بۆنی شازاده روومه ت گولیه کانم کرد
به لام گویم له مۆزارت بوو
په رده ی حه ره می ده له رانده وه...
ئه و ده مه تیگه ی شتم ئاینده ی پایز له کوپرا دی.
تیگه ی شتم
چرا بۆچی له حوسنی تۆدا هه لبووه
ئه ی هه وری نزیك... گه وه هری پوناھی
خانه خوئی میواننه وازی مه رگ.

کانوونی یه که م 2001

فرېشته نووربان لې ناکه وپټه وه .
بوره پیاو
پیاوی دالانه نه پینه کان
پیاوی هزره مه پر مه ریه کان...
له به فری میژوو
له وه می میژوو دا هاتوو
که تره...
له گومان و تاواندا رسکاو...
زمانی گمه و خوینکاری...
شیتانی شه وه سووره کان بیان
بهرداوه ته سیبه ر...

ناگردانی پړاو
پارسه نگی کچینی سه رده م،
هه تاوی ته مه فمان
له سه ره تا تکبې شارستانیه تدا
کردوو به توپیک نه پینی...
سبزیف ..
سبزیف ...
سبزیف
ده گه پین میژوو بکرین...

چاوی هه لۆ ونه
ده نا باخه که مان
به ری سی سالانی پیکه وه گرتبوو
بی دهنگی ده زنگیتته وه...
په پوله نارامیان له بهر براوه...

کلۆی قهند
به سهر زمانه وه ده تویتته وه.
به له له یی بی یا به پیناوی
گووپی خر کردوو ه...
گۆشتی چه ناگهی شور کردۆته وه.
هه واله کان وا ده گه بیین...

چاوی هه لۆونه
چ ده کهن بکهن!
دنیا خوشه و بی ده رگایه.....
چ ده کهن بکهن
با ئه مه ش چالێکی تر بی
له پێگایێ
ناومان ناوه خهون.
له بۆشاییه ک
پیتی ده لێین (30) یا (100).

ئەو دەپماھى سىرووداندنە
يا فەرۋاى پىلنگىكى بەلەك
باى پۆشتە كىرەوۋە
چىباى بىلندو
ئاۋى بە جۆگەو رووباراندا بىردوۋە؟
ئەو روومەتى شازادىيە
يا كۆلىرەى ناۋ زىندە خەونەكانمان؟

ئىتر شاباش لە قورمىش
لە تىف تىفە و ئىنتەلايى...
شاباش لە سەدەى بىست و يەكەم.

ولآتته که مان خوشه
دهلین یۆرانیۆمی تیدایه و
شه هیدیشی تیدایه ...

1996/12

پهنگه ئه و کۆشکانه ی به که لله سه ر هه لئراون
جوانتر بن...
پهنگه له تاریکیدا
گه نجینه ی زۆر ترمان ده ست که و ی.
پهنگه سیمپکی له هه نده رانه وه هاتوو
ته زووی گه رمۆکه و خوشمان بداتی
گه رمی دراوه کانیا ن ئاسا...
پهنگه وای لی بی
کردنه وه ی بازار پیک
خبری زیاتر بی.
ئه و ده مه خه ونه کانمان دیته دی..
ئه و وه خته ،
له باتی رۆژی دوو نان،
سی نان ده خوین.
له باتی رۆژی چایه کیش،
دوو چا ده خوینه وه.

نیچیریکی ئاسان نه بووم
دلّیک بردمی،
به رهوتی نسکۆ، به کامی له تردان
به هاریکی بۆ به کراو
په له هه وریک
له چاوی منه وه هه لکشابوو...

ئەشقی

نیگایه کانت به رهوتی نسکۆ
له و ریگیان نه دا په رت بوون
فیلّیان لی کردین
به دالانه هیمنه کانی رۆحدا تیپه رین
بی ئاوردانه وه...
بی لا لی کردنه وه
بی روانین
ویته ی گولله یه ک له نیشانه دا سه رده کا
له سیبه ری له زه تدا توانه وه...

گوناھ، ئەشقییای خانە گەردان
بەسەر کەپکی بی ئومیدی و لەخۆنووسان
گوناھ،
رێبۆاری شەکەتی چاوغایەنی هەلۆددا
لە شەقامی کوژاوەو چۆلی
ئێوارە درەنگان...
ئەمجارەش با لە دیدارئاخری تۆی پاراستم
ئەمجارەش با،
لەو هەورانە ی شاردمەو
کە لە بن پێیان کەوتیوون...
سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با
کە هەمیشە ناهێلتی
بازی کێویان بگیری...

سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با
سوپاس بۆ با
نەبەیتشت چاوم لە ئاسۆدا بیری
سوپاس بۆ با
دەنگی بەو چرایانە بەخشی
لە ناخی (من)ی ناو (خۆم)دا
بانگیان دەدا:
جیهان فریشتەبە کە لە پەشم
لەو زەمەنە درێژترە
گۆلێکی تیدا دەپشکوێ
لەو رووبەرە فراوانتر
بە مەزاری بی سنووری
زیندەخەونە کائمان دیارە...

وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو
پۆزگار جینووکی سپی
بە سیمای ماندوو مان بەجی هیشت...
وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو
خۆر لە نیگای تۆدا
ترس و گومانی بو باراندین.
وہسیہ تی ئەستیران نەبوو
پێگاکان فیلیان لە خەونە کافمان کرد
وہسیہ تی ئەستیرەکان نەبوو...
ئەمە پەوتی باھۆزە ناوادیەکانی
دۆزەخی زەمەن بوو
لەگەڵ تەنیایی کزەبای سپیئە و
دلە ھەلا ھەلا بوو ھەکان جووت دەبوون...

گه مه یه کی به سه بر بوو
بارانی مانگمان به بریناندا ده کرد...
ئاگرمان له قوولایی پرووباران کرده وه...

کینگه کانی شه و
به مؤمه کانی به ربه نجه ره پرووناک بیوونه وه
تیشکانیکی شوخ بوو
له سیله ی سۆزه وه
پروانیتته جوانی
ماندوو...
هه ناسه سوار...
له باسکاندا ئاوا ده بی...
...

له پرسی (نا) دا

گوري دوور له مهرگ
په نجره ی کراوه مان، به سهر با پیتوی
ولاتی به مردن تیر و به شتی تر ناشتا
نامرزی پاکه وانه کان...

مه مله که تیکی بی شنه
بی نوور بوو
هه موو پیشه سازی و دهوله تی
چهند کارگه یه کی وه هم بوو
که له راست و چه پ
به راست و چه پ کاربان ده کرد

تیشکانیکی شوخ و گه مه یه کی به سه بر
له سیله ی سوزه وه پروانیتته جوانی
پروانیتته گونا ه
ئه شقیای خانه گه ردان
ریتواری شه که تی هه لوده دا...
تیشکانیکی شوخ...
گه مه یه کی به سه بر...
تیشکانیکی
گه مه یه کی
تیشکانیکی
گه مه یه کی

تشرینی یه کم-2001

بووننه و هری رهنگ داپچکوراوی
چاو زیت و کهمۆ
له که ندووی به تالّ ئه کهن
سۆ وهختهی رۆژۆی، بۆش
کاسه‌ی سمیتیان داوه ته به رخۆر...

گوئنه ندام
له پالّ ئه وهی من وتۆ دهیزانین
ترسم له ئاوی پهنگاوه...
لهم رپییه دا، که زیاتر له ئاوه رۆکان دهچی
ترسم له تیغی تازه ساوه،
له چه پلّهی گهرمی رهعیهت.
له کۆلانه رووته کانه وه به رهو په رستگا،
مندالیی نیشتمان و
نیشتمانی مندالییمان هه لّواسیوه...

دهست له کارنیشانه وهی نه سته ره کاه

(1)

نه و ژنه ی

له ره نووی هزره مایه پوچه کانه وه

که و توتته وه ..

نه و ژنه ی

ره شه بای پو شپوه و

شه ری سپیده ده مان ناگرده داو

چاو له تیواره داده گری...

گۆری دوور له مهرگ
ئاسووده بییه ک له پیده شتی چاونزیی و
به دکریشی و
تژی خو هه له خستن.

ته نگه لانیکی بی هاوتا.
زلکاویکی خومار.
له کولانه رووته کانه وه به ره و په رستگا
مندالبی نیشتمان و
نیشتمانی مندالبیمان هه لواسیوه...

1996/7

له مېواندارۍ مه رگدا
که خویندنه وه یه ک نامیتنی
با خوۍ رووت ده کاته وه
چیاکان سهر له بن گوټی یه کتر ده نین...
ژنیک په شه با ده پوښی
سپیده ده مان ناگر ده داو
چاو له تیواره داده گری...
نه ستیره تیر هه لئا بیتن...
ده ست له کار ده کیشنه وه.

نه و ژنه حسابیک بو که س ناکا
نه بو هیزی هاو په پیمانان،
نه نه نجوومه نی حوکم...
به نیلوفه ری چاوی،
هه موو هویه کی ژبانی له شار برپوه...
نه ستیره ی له ناسمان خانه گومان کردووه
ده ستی پی له کار کیشاونه ته وه...

(2)

من خەونىكى دىكەم نەبوو
ئەو ئازىزانەى خوشم ويستان
داخ كە پىيان نەزانيبوو
لەگەل دەست لە كار كيشانەوہى ئەستىرەكان
ونم كردن.

(3)

لە خوشەويستى دەپرسى
چۆن دى و چۆن دەروا؟!
بۆ ھاتنى خوشەويستى ھۆپەك نىيە
خوشەويستى ھەمىشە دى.....

(5)

ئەستېرەكان
دەستيان لە كار كيشايەو...
پېويستە چاره يەك بۆ ئاسمان بدۆزىتەو.
لە مېواندارى مەرگدا
خویندنه وەبەك نامىنى...

ئەيلول/2003

(4)

شارم بە چۆلەوارى رۆحم سپارد
سۆز و چاوەروانىيى و خەونى مناليم
بەم دەم و دەستە لە كۆي پېنمەو؟
كە خۆم ئاگرم دەكردهو و
خۆم سېر بېووم...
ئەو چاوانەى
ترىفەيان لە مانگ دەدزى و
بارى (نوور)يان
لە بەر ئاستانەى خەراباتان لى دەخست
ئەو چاوانە
نسيتى خۆرئاوا بردنى...

خۆشهويستی به پيوانهی پختەر

(1)

په له هورتيك له شكوفه گراني من پهيدا بوو/رۆي
رۆي به سهر كيلگه تردا باري/نهو بين تاگا نوقمى
شه قامه به ژاوه ژاوه كاني له زهت بوو/من له كۆليته
هيمنه كاني رۆحه وه/گروگالي په پووله رهنگا ورهنگه كانم
دهدى/نوكتهم بۆ نهفسانه دهگيرايه وه/ (با) م پۆشته
دهكرد و گهردانهم له باران دههۆنيه وه/

ستراني رۆخى دهچرى
هه ناسه ي له ليواران شين بوو
لوتكه ي له به فر ياخى
شكۆي له سهر جادان كه وتوو...

(2)

دلی دوور له خوشه ویستی / دوور له مهیل / نژیک
له پیاله، له کهیل بوون / بهلام تیشکیک به پدیکانی
بڼ نامانی شه هلاوه نه و تا له دوور را دیاره / پروبارتیک
خه والوه / له رازتیک ناشکراو خه یالتیک نووستو
دهچی... / دلی دوور له خوشه ویستی... تاسه ی نالوده یی /

گریانیک له چاوی هه لوه دای رۆژ په ر
ده لیبی هه وری هاوینانه ،
نه پهرت ده بی، نه ده باری...
شازاده ی قامیشه لان
نه شته ی سایه فینکه کان...
به فر ده یلاوینیتته وه...
به هار سلاوی لی ده کا...
شازاده ی قامیشه لان
قژی له هه ور ده سوئ
مه مکی له نوور...

(3)

نه و کانیه به ختی لی قووتداین / رۆحمان نوزه ی لی براوه ،
به دوامانه وه یه به ناستم هه ناسه ده دا / دره خشانه...
دره خشانه بهر ناستانه ی خه راباتان / ته نیولا یه نه و به فره ته نیولا یه
ناتوتته وه / به بیار به بیارانی /

نه و شوستانه ی
خۆزگه ناکامه کانی نیشتمانیان لی که و تبوو...
که س به لایان دا ناروا
ته نیا
بی تاوده نگ...
سه رکز... چاوه پروان...
له کیلگه یه کی به دراو
له گوندیک ویران نه چن...
ناوی له هیچ لیستیک تاوه دانکردنه وه دا نییه
نه و سبه یه له خه و نا دیبوت
نال بر دیه وه...
نه و بی مه یلیه ی له کوخه کانداه ژی و
له تارمایی کازبوه دا دهرده که وئ
به پروومه تی چرچ و لۆچی لیپه و اردا دیتته خواری...

(4)

له رهوتی باران بیتزار نه بووم / بزانه! من له رهوتی باران بیتزار
نه بووم / نهو په خشی شوانه ده دایه کتو، شهیدا... دره وشاوه...
رنگای ون کردوه / له شه تاوان ده خوولیتتهوه /
شینگتیر دیسان بوچی کوونونه تهوه؟ / نهو گیانله بهره
خه مبارانه بهم نیوشهوه به دواي چیدا ده گهرتین؟ / بلتی
رنگایان بدهن په یژه بهک به خه ونه کانیاان هه لبتین؟ /

ههست... به ته سلیم بوونی نیگا.
خه ون... به تاوازی سه قهت.
ژیان... به بی پیناوی و بیده نگی.
نهوت... به خوړاک.

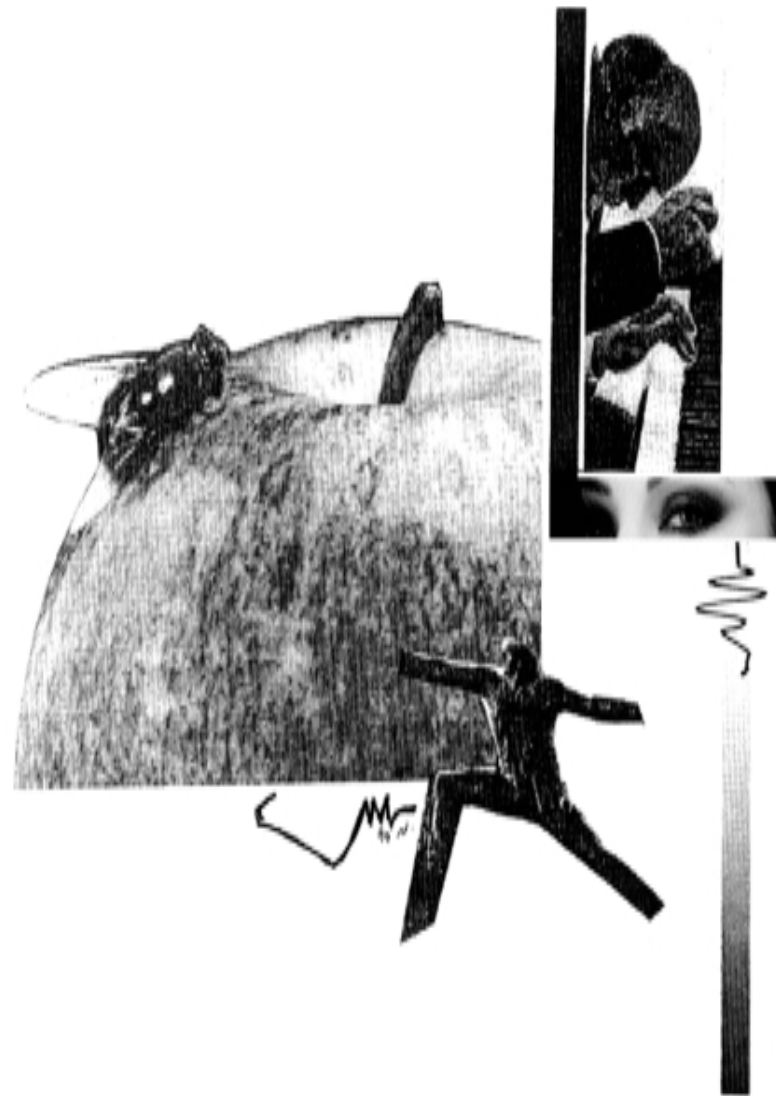
سروشت، سه رچاوه ی پاکیزه یی
نهو رتیبه به سامه نه بوو
تاگردز ناٹومیدی و ره نجبه خه ساری بو هیتنا...
تاگر دز...
تاگر... دز...

(5)

بیرت چۆن بۆدروست کردنی ئەو ھارمۆنیایە چوو؟ / نای لە
سەدایێ پاییژ / نای لە جواناوی شیعرە کەزی درێژەکان /
نای لە ورشەیی کوانوو / لە زەردەخەنەیی ھیواپراو / لە پەنجەیی
لە گۆچوو / لە زینگانەوێ کێژاوە / نینجا نای لە چی نا؟ /

گریانیک لە چاوی ھەڵوێدای پۆژپەر
دەلێی ھەوری ھاوینانە
نە پەرت دەبێ، نە دەبارێ...

خوایە بە دوغای چ ھەتیویک.
بە سوجدەیی چ عابدیک.
بە نالە نالی چ نەخۆشیک.
بە شەبەقی چ خۆتینیکی بە ناھەق رێژاو.
ئەو دەسەلاتە (بێدیماھی) بەت بەعیشق داوہ؟
لە شەختە چرۆ دەردەکاو
لە بەھاران دەیوہریتنی...

تېلېنېشا

نايا باشتىر نېيە وەگىر قاتلىك كەوى
تا وەگىر خەيالى ژنىكى ھەوسىياز؟
«نېتەشە»

(1)

سنوورى كۆچەريان لەو سۆزەو دەوى ھات/پېتخوستى
نەرخەوانى پېتو بو.../سۆمەي چاوم مېنا بو/سايە
پېھاوت...پېتەزىر/كنىر پالپەشت/تەم بەركۆزە.../تۆ
نىگارىك نى مەكۆى سىحر و ئەفسانە/تۆ پېتەلانېكى،
جوانى و درندەيت پېكەو تېدايە.../

دنيا لە سەھەندى گومراييدا نووستو،
ئەو پېاوە سادە و دلپاكە نەبى،
دەرۋا پې لە دللى خۆى دەنېتەو...
دللى شووشە
لە يارى پېكردندا شكابوو...

خوایە ئەو چ بەلایەكە
بۆ عەبدى خۆتت ناردوو؟
ختووكەى رەھىلە دەداو
چىا دادېنى؟
چ بەلایەكە
لە رۆشناييا زولمەت و
لە زولمەتدا رۆشنايى بەرپا دەكا...؟
خوایە... ئەو...چ...بەلایەكە...
بۆ عەبدى خۆتت نازىل كرددوو؟

ھوزەيرانى/2003

(2)

(کارئ)، له هه‌یوانی پوونایی فرمیتس‌کباراندا هاتووہ... /
پوویه‌ندی هه‌واداریه / گۆشه‌ی پهدا‌گه‌پاو / چاو که‌وشه‌نی
ئه‌وانی پریوه و به‌رده‌وامه... / (کارئ)، پاسارییه؟ / نه‌ء / کارئ
هه‌ناسه‌ی ره‌شی سه‌رده‌مه؟ / به‌لتی...

نیترگسی گول‌په‌نگی بینایی بوو
فیراق نه‌وره‌سی ته‌نیایی...
نه دیواری خانه‌قا ما ،
نه به‌ر ئاستانه‌ی خه‌رابات
ئیدی مه‌ده‌دیار له کامه‌ پرووگه
له شه‌یدایان ده‌رده‌که‌وی...؟

ماره‌زیو،
دێنده‌ی جه‌نگه‌لان، به‌سیوی پیلان...
ماره‌زیو شایانی ته‌لاری دل نه‌بوو
شایانی ته‌لاری مینابه‌ند نه‌بوو ماره‌ زیو...

(4)

کئی وای کرد ویندی خۆمان نه ناسینه وه؟ / توحفه بیتک بوو
له مۆزه خانه / به لام هه لئه واسرا بوو / هه لئه سێردرا بوو... /
لافاویش هات / ئیمه هه ر تینوو ه که ی جارانی... / زه نه که... /
زه نه که... زه نه که...

چیا نایه لێ بخره وم،
چیا نه یان هه بشت بخره وم.
چیا ته ماشامان ده که ن،
چیا ته ماشایان کردین،
چیا ده بیته چ ده که یه.
چیا بینیان چمان کرد...
چیا ئیتر با وه شمان بو ناکه نه وه...
چیا ئیتر تیمانگه یه چ ماله یکن...
چیا نایه لێ بخره وم...

(3)

ژانری چی دادره س؟! / دره ختی مه وسیمه / نادیده... / تیری
غه در له به یان ده گری / ته ته ر به ده ردیان نه خوارد / موسیقا...
ئاواز / له کوئی مردن... /؟

خۆزگه کانم گولیان دا
گولتار چه تری خه ر امان بوو...
ئه وه من نیم سنووری ته م ده پریم
ئه وه ئاوینه ی (کارێ) یه
شه وق له سۆز ده داته وه... .

(5)

باران بوو خۆله میښی دامرکانده وه.../ بهی بوو/ قوبه‌ی
هه‌لداشته فرۆکه‌خانه‌کان.../ هه‌ورازنکی سه‌خت نه‌بوو/
نه‌گینا شه‌و هه‌ر من ده‌زانم چی پێ ده‌کردین/ تارن!...
ماسکفروش بازارپانه/ تارن (کارن) یشی تپیدا به‌شداره.../

له‌و دیو جامخانه شینه‌کانه‌وه ده‌یانبینم
له‌و دیو جامخانه شینه‌کانه‌وه دیتنم...
له‌و دیو جامخانه شینه‌کان،
ده‌ستیان له‌ پرچی شیعرم نابوو
تاگریان به‌روودا ده‌په‌ژاندم...
بانگ هه‌ر جارنیک بوو:
خودا حافیز مه‌وسیمی خایین...

هه‌ندی لهو شوێك پێیانە بەسەر شەخێدا مابوونەوه

«مەكان شەوقی بە عێلاتە پەشمە كۆنە هه‌وار
حه‌یات زه‌وقی بە نه‌حابه‌ بایه‌ ناوه‌هه‌وا
حاجی قاد»

-1-

رۆژگارم بێ تو سارد
له‌گه‌ڵ تو شدا به‌ تازار...
هه‌نگاوم به‌ ئاوازه‌كانه‌وه‌ ديار.
ئیتیر وابوو:
ژیان له‌ بروسكه‌یه‌كه‌وه‌ هات
به‌ بروسكه‌یه‌كیشه‌وه‌ رۆیی...

(6)

فیراق پیشوتاری کتیبیک بوو/ به‌شەختە نووسرا بوو... /
باڵ بە بالدارانه‌وه‌... / وچان به‌ سیمای ماندوو... / «دیسان
شوهات» / (کاری) شوه‌به‌شاره‌... / نه‌ری ماندوو نه‌بووی
کاری؟ /

سپێده به‌وازی ئیمه‌ روون ده‌بووه‌وه‌...

سپێده به‌وازی ئیمه‌ روون ببووه‌وه‌...

خه‌نه‌به‌ندانێ روویه‌ند و

شینێ سایه‌ی ره‌شمالان... بوو

سپێده ئه‌ی دل درێژ ده‌بیته‌وه‌...

درێژ ده‌بیته‌وه‌...

درێژ ده‌بیته‌وه‌... درێژ

تا ده‌ستی به‌ بوولیل را ده‌گاو

نایه‌لی تاریک دابێ...

-2-

دهسته كان چوونه وه بال يه كتر
هيتيک له مومه كاني سهر تاخچه دا هاتبوو
مه رگي په پووله و گيانه لاي هوشي به دواوه بوو...
دهسته كان له پال يه كتر بوون
ريگايه كي تر نه بوو...

-3-

گه رايان له وړو باره دا خستبوو
له رږڅگارتيكي تاريخدا
سنگيان دابووه خوړ...
كومله ماسي بوون كهس نه يده ناسين.

-4-

رږڅي له رږڅان
په نجه م له په نجه ي تو تالان.
دهرگان داخرا بوون
من هيچ كليتيكم پي نه بوو
كليله كان،
له خانه ي مهرگ پاريزرا بوون
رهنگه مردن له جودايي خوشتر بي.

-5-

ههور
كوچه به كوچه
شه قام به شه قام
دهرگا به دهرگا
به دواي ناوونيشاني برسپه تيدا دهگه را...
له خاكي نه زوكدا
مروث ته نيا دهسه لاتي به سهر قسه دا ماوه.

-6-

له سايه ي به فروه
به ره و خالتيك ده بيبي نين و نايبي نين...
په يژه ي نوميد به تاوازه كپه كانه وه
لاوييتي گرياني پيدا دپته خوار...

-7-

مه رگ له له پي دهستتيك دهچوو
به زاري هه لووه...
هه لو تاسمان ته ي دهكا
مه رگ زه وي...

-12-

ئەو پەلکە گىياىانەى
سىبەريان لە ئىمە کردووه
لە زەمىنىكى بروسکه دارهوه شىن بوون.
چ خەبەر کهژى!
هه تاوى چاوت
رى نادا چاوم لىک بنىم؟

-13-

شوتىن پى بەرەگە کانهوه ديارن
گرىان ئەستىره يه کى کوژاوه،
لە ئاسمانىكى سپىدا،
رەنگ دەداتهوه...
لە زەنگىتى برونزىدا،
دەنگ دەداتهوه.

-14-

ههور
لە بهىنى پەنجەکانى مندا دزەى کرد کهژى!
باران لە چاوى تو...
بهلام پەنجەکان لە خاچ دران...

-8-

چه ترىک به دیوارى نىگا کانهوه
ناهىلى چاوه کان
تارمايى گومان بىانگاتى.

-9-

ژىى که مانجه که يان پساند
ئەى چاوى شىخ!
موحىبه تت لە چ که ندىکدا فرىدا!؟

-10-

ههورازىک لە پرچى ئەودا بوو
سىوىک لە لىو و
دۆزه خىک لە چاوى...

-11-

خهونه کامان هبشتا لە سندووقدان
وه ره پىم بلئ
خوشه وىستى نه مردووه.
وه ره پىم بلئ ئبتر وه ختى نه ما،
رووپوشه کان هه لده گرین.

(خۆشه‌ويستم)

له‌و باوه‌ره‌دای

بیم له‌ شانۆگه‌رییه‌کی ناته‌واودا ده‌ریکه‌وم؟

-15-

کولتیره‌یه‌ک

به‌سه‌ر که‌لله‌سه‌ره‌کانه‌وه‌یه

که‌س له‌ هاواری باران ناچن

باران له‌ مه‌یدانی شه‌ردا به‌ ته‌نییه

کلیلی دل‌یان رفاندوو...

چاوه‌ خوماره‌کان چاوه‌پیتی چین؟

چاوه‌ خوماره‌کان به‌ دیارچه‌وه‌ دانیشتون؟

باران له‌ مه‌یدانی شه‌ردا به‌ ته‌نییه .

-16-

وه‌ک مه‌رگ

ویتنه‌ی ئاسمانی بیتپایان

شینه‌ که‌ژئی

له‌و به‌رۆکه‌وه‌ بۆ ئه‌و به‌رۆک

گولتیک‌کی ماندوو،

سیسه‌ که‌ژئی!

-17-

هه‌موو شتتیک وه‌ک خۆیه‌تی

ئاویتنه‌،

به‌ روخساری شه‌که‌تدا هه‌ل‌واسراو

ره‌نگه‌ ده‌رگای ئومید

له‌ به‌فرتیک‌کی پایزی زیاتر نه‌بی...

ئه‌ری به‌راست!

چلتیک له‌ ئینجانیه‌ی به‌ر په‌نجه‌ره‌دا بوو چی لی هات؟

-18-

په‌نجه‌کان جوان بوون، ئاوازیان ده‌چری

په‌نجه‌کان جوان بوون ده‌چوونه‌ بال‌ په‌نجه‌ی تر...

ئییستا په‌نجه‌کان

بی هوده‌ له‌ هۆله‌کان هه‌ل‌ده‌برین...

په‌نجه‌کان...

ئاخ په‌نجه‌کان...

-19-

گپیک له قوولایی که لاوه کانه وه ،
له قوولایی ساته نه فرهت لیکراوه کان
گپیکی ماندوو ،
فیل لیکراو...
بی ده رفهت
ناسیمه وه که ژئی ،
گری خوشه ویستی هه ردوو کمانه .

-20-

بهرد رهگی ده رکردوو ه... نابزوی .
ئاو رهگی ده رکردوو ه... ری ناکا .
چۆله که رهگیان ده رکردوو ه... نافرین .
زه مین بی رهگ ما وه ته وه .

-22-

مانگ له میشکیکی پڑاوه وه هه لانبوو .
توانه ی له بانیره وه ستابوون
له ناو گه لای دره خته کاندایانینی
دهرده کهوت و ون ده بوو...

-23-

خالیک
هه موو روناھی له خزیدا کز کرده وه
گه لاکان سینه ریان برد
چه که کان خه ون.

-21-

به ره واژیبه کان پیکه وهن .
به ره واژیبه کان به به ک ریگادا ده رۆن ،
له به ک جیگادا لی ده خه ن...
به ره واژیبه کان پیکه وهن
وتار بو به کتر ده خویننه وه
چاو له به کتر داده گرن
به ره واژه کان بریار یانداوه پیکه وهش بمرن .
به ره واژه کان پیکه وه ده مرن...

-24-

پیته کان له جهسته ی تودا ده لرینه وه
واده ی چاوه روانی نییبه...
که له گه لتام هه میشه ده لیم جار یکی تر ناتبینمه وه...
چ سرریکه که ژئی!
تو بتوانی به بیی من
له خه ونیکی پایزیدا نقوم بیی؟

-25-

تو له حه قیقه تی ناراسته کان نه گه یشتووی
هه رگیز وینه نه ندازه بییه کانی واقع
شکلی میوه کانی خه یال نادهن.

پایزی 2002

- A -

وشه تەنيا بالّ نيبه ،
لەبەر پيى شازادەدا
بە سوپاس بدرە وشيتتەو...
پەرۆشيبى ،
كانگەى پيسپاردەيبى و
ئاراستەى رى پى هەلەكردن دەرچوو...
كەژى ، هەر لە دەستپيكددا
كيتلگەيهكى بەردراو بوو... دۆراو بوو...
كەژى بەرووبەندى وا دەر دەكەوت
لە قەنەوزى گۆمە وەستاوەكانى دەكرد...
لە ساوى ئاو ،
لە ئەندازەگيرى تۆزالى خۆليگۆزان...

ئاوازه
ماندووەكانى
بەكەنى

ناخ سنگى قوونى ئەم بیدەنگییه چ پاک هەناسە هەلەكەيشى...
بروانە چلۆن گوى رادەدیرئ ئەم بیدەنگییه پیرۆزە...
«نیتشه»

وشه نوخشه‌ی ختوکه‌دانی ویزدانه!
ئه‌شقیای به کپوکه‌وتوو؛
هاورپی (با)
هاورپی بارانه...

ئه‌وه نیگای هاو‌دهم نه‌بوو
روو له ئاسمان...
ئه‌وه چاوی ئاره‌زووبازی که‌ژی بوو
که ده‌مگوت نه‌فرهت له رۆشنایی ده‌کا؛
خوی له پاک‌دنامه‌نی ده‌دزیتته‌وه،
وا ده‌رچوو...

له ده‌سپیتکه‌وه،
چاوی لی بوو
له تال تال و
سات و سات و
چلی چلی ده‌وروبه‌ر فی‌ربوو،
چاو له ئاسمان
ورشه‌ی مانگ له زلکاودا نقوم بکا...

بو روناھی ری
من وشه م به سه .
تویش تا هه تایئ نوقمی
وه همه له ززت به خشه ،
تایدزهیناکانی خوٚت به ...!

وشه تهنیا بال نییه کهژی!
کهژی ی ژوره تاریکه پهنهانهکان
وشه تهنیا بال نییه...
من وشه م به سه...
کهژی فیلباز!

2004.8.12

سپیده‌ی هاوین ،
له چاوی ته لیسماوی دروینی کهژی دا
گری ده باراند...
خه یالم ده کرد ئه و راره وه
به بی تو نه چیتته سه...
ئه سستیره بکوژینه وه
جاریکی تر به بیان نه دا...
به لام وشه هه رگیز ،
بوونه وه ریکی به تهنی نییه .
مه گهر جوانی و رهندی دنیا
له کوٚدا جیبان ده بیته وه...!؟

گریان ئیکسیری دارایی روناھییه...
شاعیران ده بی بگرین...
تا خه لوه تی نهینیه کانیان گولی لی بروی...

-B-

گریان... ختوکه ی خه یاله نووستوووه کانی ناخ
له به هه سستترین ته جه لایدا.
گریان وه جدی شه فهق و نامه ی سپیده،
له و چرکه کورتانه ی بنه وشه یی ده نوینی...
مرۆف چه ندی پیوستی به شیعره، پیوستی به گریانه...
شاعیر تا پتر له کلپه ی ناگر و
یه کته نی شاخ و
ته وژمی باهۆز بگا...
ده بی بگری...

دهسا بابگرین به سهر سیبهری ،
ئو ئاوازانهی گژوگیای بناریان به عه شق دهنه خشانند...
بابگرین
به سهر تارمایی ئو خهوانه‌ی به شیعر دهستیان پیکرد و
به شیعر کۆتاییان هات...

به نابه‌لدهم مه‌زانه...
پتویسته قسه‌یه‌ک لهو مه‌سه‌له‌یه بکه‌ین...
گریان... بالی ئه‌و ره‌نگالانه‌شه
ئازادانه ئه‌م چل و ئه‌و چل ده‌که‌ن...
گریان... بارانی ناوه‌ختی ریکه‌وتی خوشه‌ویستی و
ره‌شه‌بای جودابونه‌وه و
هاواری برسیه‌تی و به‌جیه‌یشتنی وار و نیشتمانیشه...
هه‌میشه سه‌رده‌می بی‌گریان ،
به رۆژگاری بیئومیدی و هیواپراوی ناوزهد ده‌کرتین...
گریان... ده‌سته‌واژه‌یه‌ک نیبیه ،
مانای لیکبدریتته‌وه ،
گریان نیازیکه
وتینه‌ی که‌قالی هونه‌رمه‌ندیک ،
به کۆمه‌لیک ره‌هه‌ندی دیار و نادیار ده‌خویندریتته‌وه...

بابگرین
به سهر جوانیه ک
پیشه نگی که ژاوه و
چرای سه فهره...

بابگرین...
ئاسمان چاومان لی دهکا...
ئاسمان لاساییمان دهکاته وه...

2004.8.6

-C-

نه ژادا! خود له باریکدا نییه
رههایی ده بری...
ئیتر نه ما،
دیدار ناخر بوون، جیتی سه رنج بی...
به سه رچوون
ئه و رۆژگارانیه ماسک و پرووبه ند
ههر له دوورپا درده که وتن...

هاوسه نگیی سرووشت
دلّساردی نه ده گه یاند...
ئه ندازه گیری
کارتیک نه بوو له بهرام بهر هه ستدا کردیان...
میترخاسی،
ئیتتر ناو کوئی (هاتیی) نییه،
ختوکه ی ره هیلّه بداو
مهوسیمی چرۆ و نهوای هوزاران دهسته مو بکا...

نهژادا! پیتم که وتوته سهر ره شانگ.
که چی هیشتا
به فر نایه لئی
ئاسووده سهره خه وی بشکینم...
به فر نایه لئی چاوم پیشکوی و
شه فق و بوولیل بگه بینمه وه یه ک...

بۇ نا؟!
پاكدامەنى
كەي لە ئەلف و بىيى سىياسەت
جىيى بوو تەو...
ئەو غەيبە
بە كام سۆز كەشف دەكرى؟

با بەخەونە كاماندا بچينەو...
وہختى ھاتوہ
بزائىن چىمان لە بىر کردوہ...
داوامان لىدەكەن
شەباقەي برىنەكامان كراوہ تر بى،
تا خوئىنمان كەژاوہى مارىنز و
يارىہ خنجىلەكانى دەسەلاتى پايتەختان،
رەنگىتتر بكا...

لهم رهوزنهوه دهيا نيينم،
چوارشانه،
به رسكان رسكاون...
ليژمه و گهواله ههورانيش رادهگرن.
لي چاوغاينه نن،
برو ايان پي مهکن...

ئهوه دهمگو نيينه نهژادا!
ئهوه په رتهوي نهينيه دره وشاوه کانه...
لهم رهوزنهوه دهيا نيينم...
به شه يدايون، شه يداي خيانهت و درهاورده کاني...
ئهوه دهمگو نيينه نهژادا!
دهمگو نيينه...

2004.7.8

نهژادا!
هله تپکه،
نازاني نه برزي، نه وچاني بدهي...
نه گياني شه که تت
بدهيته بهر تاوه لديرئ
قبيله نمايکت پتنيه،
نازاني رووت له کوستانه
يا گهرمه سير...

-D-

«فرین به فرین دەست پێ ناکا .
ئەوێ دەبەوێ فرین فێر بێ
دەبێ لە پیشدا وەستان و پۆشتن و هەلاتن و سەرکەوتن فێر بێ...»

نیشە

لە وەتە ی هەبێ
هەوراز دەمانداتە دەست نشیو و ،
نشیو رووبەر و روی هەورازمان دەکاتە وە...
لەو کۆستە وە پۆ ئەو کۆست...
خانە گەردان...
مال بە کۆل...
بە رووباران خوێنمان داو...
بە بلندی چیا یان کەللە سەرمان پێژاو...»

ئېيمه فرينمان به فرين
دهست پي نه كړدووه...
هيچ نه ما پيمان نه كهن...
ريگه‌ي داهينه رانه‌ي و ايان له نازاردان و
كوشتن و
ره‌شكردنه وه مان داهينا
كه‌سنه كرده...
به لام ئيمه عاشقي ژيان بووين،
عاشقي هه‌تاو و خاك و باران بووين و
نه‌نووستين.

ئېيمه فرينمان به فرين
دهست پي نه كړدووه...
ليړه...
له‌سه‌ر خاكي خو مان هيلانه مان چي كړدووه،
له‌و سه‌ره‌وه هاتوون
بي نه‌وه‌ي غه‌درېكمان ليكرد بن،
يا سنووري باخچه‌كانيانمان به زاند بي
لييان تيكداوين...

-E-

زینده خهونن،
ئو هاوکیشه ناهاوسه نگانه ی
وهک ئینجانیه بیکی گل له دهستان گرتوون...
زینده خهونن..
ئیمه گرینه ی ده رگا تیکشکاوه کامان،
هیشتا ههروا ماوه ته وه..
ئا ههنگیکمان به بوونی، نه بووی
دهورو زه مانیکی زورمان نه داوه..

ئیمه فرینمان به فرین
دهست پی نه کردووه...
ئیمه به رله وهی
دهستان بگاته ئو هیشوو،
زور چلمان له ژیر پیدا شکاوه و
کولمان نه داوه،
خومان به هی تر گرتوته وه...
ئیمه فرینمان
به خوین و
فرمیسک و
به تاوی گریان و
به ته کانی هه لات هه لات و
به چاوه پروانی زیندان و
گه رده لوولی ئه نفال و کیمیا باران و
به زولمی میژوو و جوغرافیاوه دهست پی کردووه.
ئیمه فرینمان به فرین دهست پی نه کردووه.

2004.3.8

زینده خه و ن،
ئه و کوانووانه ی
له دوکه لّ زیاتری لی دیار نییه ،
سه رسام ..
حه په ساو ..

براده ره که م، له هه نده ران دهژی ..
گرفتی گه وره ی ئه وه یه ،
وه رزه کانی سالی لی تیکچووه ،

براده ره که م،
گه نجینه ی به رده رگای مالی خویان نابینی!
چووه به دوای ئه و گولانه دا ده گه ری
که (له وئی)
له سه ر ته رمی مردووانی داده نین ..

دهرچوو زۆریه مان،
له به رنامه ی زینده به چالکردنی خه ونه کان ..
له به دنیهادی بی ئه ندازه ی
وه فا و شهرم نه گه یشتبووین .
دهرچوو ئیمه سه هو بووین ..
دهرچوو... (!?)

ئەو لەوەتەى سەرى ھەلگرتووە،
 سەبیری ئاویئەى نەکردوووە
 ئادگارى خۆى نەدیووە..
 دوای ئەو ھەموو ماوەیە
 ھاتبوو بە پەرۆشەوہ
 سیمما و ئادگارى خۆى ببینیئەوہ،
 ئەو تا خۆى نەدیووو
 نەیدەزانى ئەوئەندە ماندووہ..
 ئەو تا خۆى نەدیووو
 نەیدەزانى ئەوئەندە ئومئید دزراوہ..
 ئەوئەندە ھیچییە..

زینده خه ونن ..
ئه و مامه لته و سه روسه و دایانه ..
وژه ی (با) ن
کاسیشی کردو وین ،
دوکه لی کووانویش
که دیار نییه له تاگره ویه به پروودا ئه دا ..
به خیر له به فرانباری ته مه ندا
ره شانگمان لی ده رکه و تبوو .
به خیر خه ریک بوو
هه نگا و هه لنینین ..
زینده خه ونن ..
زینده .. خه .. و .. ن .. ن .

کانوونی دووهم 1995

-F-

ریتیگان به ره و کویمان ده به ن ؟
ره شه با به زمانی لالمانه وه ؛
ئاسۆی میژوو
ئاسۆی جوگرافیا
ئاسۆی رهنگ و مردن ..
ئاسۆی سیاست و قیامهت ..
هه موو ئاسۆییه کان
ده کرتین به پیکیک و ؛
له شه وه لاله کان
له شه وه کویره کانداهه لده درتین ..

به نيوه چي
مه رگ و
دهنگ و
كوٽرايي؟
به نيوه چي..؟

ٺه و پيڪه شتان نوش!
به نيوه چي
ژٽيه كان ده پسيٽين؟
به نيوه چي
روائينه كان هه ناسه سوار ده ڪرين؟
به نيوه چي
چياكان خاڪه شين بپوشن؟

نیشتیمانه کهم ..
چی ما نه یانده بیی و
چی ما پیت نه کهن؟
ئهوه ی پیت نه کرابوو، پیتیان کردی...
ئهوه ی نه ت دیوو، پیتیان دیتی..

ریتگان
به ره و کوتیان بردین نیشتمانه کهم؟
ئهوه خهون بوو یان موته که؟
ئهوه پرخه بوو یا ئاوزنگ دان؟
ئهوه چه پله ی
گرگنه حوجه کان بوو
یا فیکه ی سۆزانییه کان..؟

ئىيتىر شەوتان باش!
كە خەونى منالانتان
زىندە بەچالّ كرد و
دوارۆژتان لە پى كرد...
شەوتان باش
شەهيدەكانتان
جارتكى دى شەهيد كردهوه...
شەوتان باش
شەوتان با
شەوتان
شەو...
شەو...

شەواتى/1995

رېنگاگان
بەرەو كوئىيان بردىن؟
زمانى
چەكى ژەنگاوى قاچاخچيان..
رۆژگارى
سەرەتاتكىتى
هەرچى و پەرچى و
ماستاوچى و
كارخانهچى و
چى و چى... بۆ كوئى بردىن
نېشتىمانەكەم،
نېشتىمانە لەت لەت و
بى ئاسمان و
بى چرا و
بى رېنگا و
بى ئاسۆيەكەم...

كوردينه! ولاته كهى خوتان نابيين؟
دهورن ته مجاره
به چاوى ناخ ته ماشاى كه ن...
بيين چون ميژوتان نه خوتندوته وه...
بيين
چهند كوله وار و
چاوله دهر و
بي تاراسته ن...

-G-

خه زينه و دهولته، له بهر ده رگاي خوته...
تو...
ده خوازي هه ولېدهى
به هيژى ديماهينه هاتووى جوانى بچيته مهيدان...
بو نايين (وه زاره تى جوانى) و
به ريوه به رايه تى گشتيى جوانى) و
(كۆمپانيى سنوردارى جوانى) دامه زرينين؟

نیگاتان بۆچی پەرت بووہ...؟
ئەوہ تا خەزینە و دەولەت لە بەردەرگای خۆتانە...
ئای لە ئیوہ!!
کە بە خۆشتان ناوەستن...
ئای لە ئیوہ،
هەولنەدەن جیھانیبیبیەکتان هەبی...
ئای لە ئیوہی
بە جارێ
پیتان
لە بەری خۆزگە و مرازان بریوہ...

(رۆشنایی ناخه تيشك داوی...
نهژاد بيانيينه ، هه موو شتيكيان هه يه...
بيانيينه نهژاد!
له هه موو شتيك بوونه ته وه ،
ئيتتر نازانن چي بکهن...
ئهو خه مه ي به خه ي گرتوون
تووشي کهس نه بي...
تيا ماون له وه ي
بوچي گول بۆني جاراني نه ماوه...
بو ناتوانن وهک جاران
گوئ بو خوړه ي ئاوه له ئديران راديترن ،
که دهنگي هه نديكيان
وهک دهنگي ويککه وتني
هيشوي ترييان وايه...)

بو کوئ ده چن؟
به دواي چيدا ده گه پين؟
ئه وه تا خه زينه و ده ولت
له بهردهرگاي خو تانه...
چارپكي ديکه تان که نه ماوه...
يا ده بي هه بن ،
يا هه بن...

-H-

نه ژاد سه یرکه!
ده فژهن
به چ روانین و جیهان بینه ک
له مه داری که شف و یه قیندا گیرساونه ته وه،
که له من و تو ونه!

نه ژادا!
بلتسه هه مان بلتسه بوو،
تیشکی له دره وشانه وهی جیهان تاراوه
به ناو کوری غه ریب و ناشنایاندا ده پرژاند...

نه تامی چا وهک خوئی ماوه،
نه دانیشتنی چایخانه و
پیاسه ی ئیواران...
هه موو شتیکیان هه به...
نه زه رده ی سه ران...
نه یه که مین بارانی پایزان
سه رنجیان راده کیشی...
تیا ماون...
هه موو شتیکیان هه به و،
له هه موو شتیک بوونه ته وه..
نازانن چی بکه ن...
به راستی شایانی دلنه وایین...
شایانی به زه یین...)

2004.7.24

له نادانبيان نه بوو ،
دهفژن
به و پروانينه
وههمی دادپهسيی
به رهو باره گای نوور به کوډا دهدهن...

ژهره گولنار ،
شارای زهمانی (قاتیی) به...
نه شته ی باده نوشی که ناره کانه...
چ هه لپه به که
نیوسه ده زیاتره ، دارا داریکی نه دی...؟
لی پروانین
له قه له مړه وی سرووته رسکاوه کاندای که نارگیره...
شاش بووه ،
به دوا ی چه شه یی کدا ده گه ری
سه راپای له خو نووسانه... ونه...

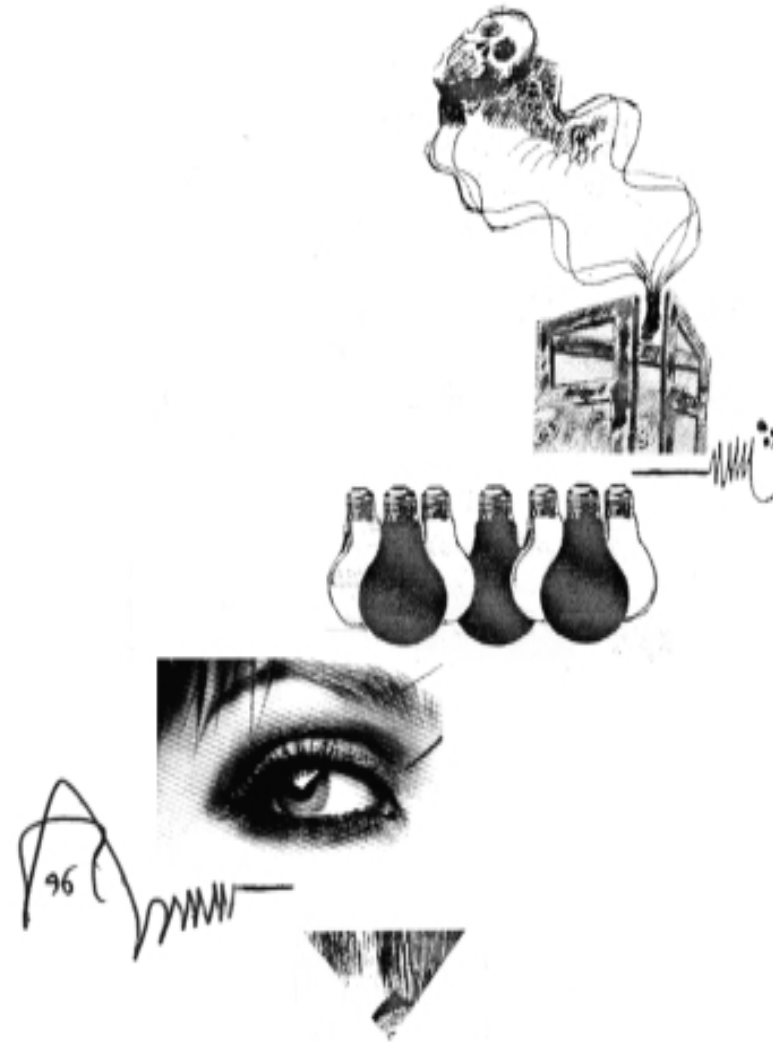
نای که نه پینیبیبه کی گه واهیده ر بوو ،
هاتین (پاکی) مان به ته رازووی لاسهنگ کیتشا ،
که چی
هه له گوپی به ته رازووی به کی هاوسهنگ!!

ژهره گولنار نه ژاد!
باده ی دوا ی نیوه شه وانی ده رویشی...
غه مزه ی وشکه برواییه...
راره وی یاساشکینی...

وښه وشه کان که رازټکیان تپیدا نه بوو...
ئوه ته بعی هه لیبوون بوو
له شه ویکی ده یجوور و نوته کدا...
ئوه
کانی زه مه ندیکه
رهنګ به په لکه گیا دداو
بوڼ به عه تر ده به خشی...
ئیتړ چ به رگریک هه یه
دارستان له گه ل بوولیددا نه سووتی...؟

ده فژهن ناشنان... نامونین
چه می چاوان و
هوشی مهستی و
روناهی دلان ده بین...؟

ده‌فژدن بیپه‌روایه ،
ده‌خوینج و ده‌روا...
خوشخوانی، که شوخی نییه براده‌ر...
برینی بیشه‌لانه ،
نیگاری سۆز
بالنده‌ی به‌رزه‌فرو
سایه‌ی چیله‌میو...

-I-

چی بگيرمه وه؟ به تهنی بووین...
بیابانیکي بی پایان بوو،
بی داد، بی هانا...
گهرده لوول، په یامی نیهانیی و
خندهی له سیداره دراو...

چی بگيرمه وه؟
رپیکهوت سرووشت به دهر بوو،
به هانه گر، راگواسته... دلگه رم...
تو بلتی خه ونی ره هیله...
رامانی باران...
ئاوردانه وهی به فر و
فرینی سیبهر...

گه لا
گه لا
نه ژاد پروانه!
گه لا چون بوون به تاوینهی وهرزه کان
ده فزه نیش به گولی دیوان...

2004.6.26

له بیره‌خه‌و راچوو بووم،
ئاگام لی نه‌بوو
هاتیوو دلی ماندووومی
له جانتاکه‌ی هاویشتبوو و
رۆیشتبوو...
که هۆشیار بوومه‌وه،
ده‌ستم له سنگم کوتا، ئینجا زانیم...
لی پاشی چی...؟ چی بگێرمه‌وه؟
چی بگێرمه‌وه.. کاکه نه‌ژاد...

2004.9.2

چی بگێرمه‌وه، کاکه نه‌ژاد!
کارخانه‌یه‌ک بوو بۆ خۆی،
له کره‌بای به‌یانیان پشیتوتر،
سوخته‌ی دل‌په‌شان...
چی بگێرمه‌وه؟
ئه‌و وه‌ختی هه‌موو وه‌رزه‌کان
یه‌ک وه‌رز بوون
به‌لام نازانم...
به‌بیرم نه‌ماوه کام وه‌رز بوو...
ئه‌گه‌ر بلێم زستان بوو دلنیا نیم...!
ئه‌گه‌ر بلێم پایز بوو... دلنیا نیم...!
ئه‌گه‌ر بلێم به‌هار بوو... هاوین بوو
دلنیا نیم...!!

ههولته چاپکراوهکان

1) لهباری لیکۆلینهوهی رۆژنامه نووسیدا

- * رۆژنامه گهری کوردی و رۆژنامه نووسی کورد نامبیلکه-چاپی 1984، به ناوی خوازاوی (پاکزاد محمد کریم)، چاپکردن و بلاکردنهوهی یه کیتی رۆژنامه نووسانی کوردستان (له شاخ) چاپی دووهم به ناوی سه ریخ، ههولتیر چاپخانهی زانکۆی سه لاهه ددین، 1991
- * پرۆژه یهک بۆ دهرکردنی رۆژنامه یهکی رۆژانه به کوردی لیکۆلینهوه-گۆفاری (رۆشنیبری نوێ) به غدا، پایزی 1986
- * ههلهی چاپ، ئهمرۆ ئاسۆی دوا رۆژ لیکۆلینهوه-به دوو بهش، رۆژنامهی (هاوکاری) به غدا 1988
- * وینه و کاربکاتیترو تابیوگرافیا و به کارهیتنایان له رۆژنامه گهری کوردیدا لیکۆلینهوه-به سه بهش، گۆفاری (کاروان ژماره 85 و 86 و 87) ی 1990.
- * برابتهی: یهکه مین رۆژنامهی رۆژانه له مینووی رۆژنامه گهری کوردیدا لیکۆلینهوه و بيبيلوگرافيا-چاپی به کهم گۆفاری (یه کگرتن) که له ههندهران دهردهچن، چاپی دووهم چاپخانهی خهبات 1991. چاپی سێیه م چاپخانهی وهزارهتی په روهردهی ههولتیر-1997.

* ئاژانسی دهنگوباسی کوردستان (ناداک-ADAK)

- پرۆژهی دامهزراندن و بهرتیوه بردن لیکۆلینهوه-رۆژنامهی (برابتهی) به سێزده ئهلقه، ههولتیر-1993، چاپی دووهم به کتیب چاپخانهی خهبات دهۆک 1997
- * درهختی بنگۆلکراو:
- په نجه نمايێکی رۆژنامه نووسبانه بۆ باری رووناکیبیری و کلتووری کوردی چاپی یه کهم کوردستان-1995، چاپی دووهم سوید 1996.
- * چهند وتارو نووسینی تر ههه له م بواره دا له شویتنی جیا جیا به کوردی و عهره بی.

2) شیعر

- * ئه و شه وانهی خهون نایخ:
- چاپخانهی (النعمان) نه جهف-1977
- * تا فگهی مهند
- چاپخانهی (شفیق) به غدا-1987

* چەند كۆتەلنىكى جەنازەبى:
چاپى بەكەم- ئىتالىيا -1994
چاپى دووہم- كوردستان- 1995
* ھەندىن لەو شوتىن پېپىانەى بەسەر شەختەدا مابوونەوہ-2005

(3 لەبوارى وەرگىراندا

* نووستوى بەر باران:
شېعر، چاپى بەكەم- چاپخانەى (علاء) بەغدا-1980
چاپى دووہم- كوردستان- 2005
* رىگاويان
پىنچ چىرۆكى درىژو شانۆنامەبەك لە نىكۆلاى خايتۆفەرە- چاپى بەكەم-
چاپخانەى (الحوادث) بەغدا-1983 بلاوكرنەوہى كىتېپخانەى حەيدەرى.
چاپى دووہم- كوردستان-2005-دەزگای موكرىانى.
* سەرتايبەك بۆ تىگەيشتنى ھونەرى شتۆەكارى
چاپى بەكەم- چاپخانەى(حسام) بەغدا 1986
چاپى دووہم- كوردستان- 2005-دەزگای موكرىانى.
* چەند نامەبەك بۆ تارانئاپاؤ:
شېعرى نازم حېكمەت.
چاپى بەكەم- چاپخانەى (الزمان) بەغدا-1990.
چاپى دووہم- كىتېپى ئەرزان- سوید-1996.
چاپى سېبەم- كوردستان-2005.
* داىكى كورد-دانىئىل مېتران
لە عەرەبىبەوہ 1996 - چاپخانەى خەبات-دھۆك.

(4 كارى شتۆەكارى (كۆلاؤ)

*** پايزى چاوەكان**

كۆلاؤ لە تاراوگەى شىعردا - چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى- ھەولتەر 1998.

*** چاوەكان.. ھەمىشە چاوەكان...**

كلاو رۆژنەبەك لە شەختەدا، چاپخانەى وەزارەتى رۆشنىبىرى 1999

(5) (شرفە) بە زمانى عەرەبى، چاپخانەى خەبات- دھۆك-1998.

(6) بېتجگە لە دەبان شىعەرى وەرگىردراو و نووسىنى دىكەو گۆشەى جىا جىا لە رۆژنامەو
گۆقارەكاندا لەكات و شوتنى جىاجىادا بەكوردى و عەرەبى.

رىزبەندى و پاش و پىش كردنى شىعەرەكان بە پىتى مېژووى نووسىنيان
پەيوەندى بە دەرھىنانى ھونەرىبەوہ ھەبە.

**Tavgey Mwndu
ewanitir
Diwan**

The Still Waterfall

and other Poems

Poems & Collage

by:

Nazhad Aziz Surme

**Contemporary Kurdish Poems Bringing
Together the Following 4 Collections:**

1- **Sleepless Nights** (1977)

Najaf: An Na'aman Publishing House

2- **The still Waterfull** (1987)

Baghdad: Shafiq Publishing House

3- **Funeral Obelisks** (1995)

Duhok

4- **Some of Footprints that were left on the
Frost** (2005)

Irbil: KRG Education Ministry Publishing House